

Maria Stachnik

Stowarzyszenia zawodowe bibliotekarzy we Francji

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy nr 2, 14-24

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

STOWARZYSZENIA ZAWODOWE BIBLIOTEKARZY WE FRANCJI

Uwarunkowania prawne

Francja jest krajem, w którym stowarzyszenia zawojowały życie obywateli. Według danych statystycznych z 2012 r. działało tam 1,3 mln stowarzyszeń aktywnych, w tym 165 tys. stowarzyszeń zawodowych, a ponad 45% obywateli to członkowie tych ugrupowań należących do Krajowej Rady Stowarzyszeń (Conseil national de la vie associative).

Prawo do zrzeszania się, czyli zakładania stowarzyszeń, reguluje we Francji ustawa z 1 lipca 1901 r. [Ustawa, 1901], która zapewnia każdemu wolność i prawo do wspólnego działania. Prawo to inspirowane jest jedną z głównych zdobyczy Rewolucji z 1789 r. – autonomią jednostki, której zapewnia się prawa i wolności, w tym wolność zrzeszania się oraz rezygnacji z tej możliwości. Deklaruje się także równość członków stowarzyszenia oraz administrowanie stowarzyszeniem przez zarządy pochodzące z wolnych wyborów.

Prawo to otwarło Francuzom prawie nieograniczone możliwości zrzeszania się. Na mocy dekretu z 25 lutego 1983 r. powołano Krajową Radę Stowarzyszeń – CNVA (Conseil national de la vie associative), która dekretem z 28 czerwca 2011 r. została zastąpiona Najwyższą Radą Stowarzyszeń HCVA (Le Haut Conseil à la vie associative). Jest to instancja doradcza powołana przez Premiera. Składa się z 70 członków tytularnych i 70 wybieranych przez stowarzyszenia. Członkowie stowarzyszeń regionalnych dysponują 10 głosami doradczymi. Kadencja Rady trwa 3 lata, a wszyscy członkowie są wolontariuszami. Misją Rady jest przede wszystkim badanie wszelkich zagadnień dotyczących działalności stowarzyszeń, formułowanie zaleceń, opiniowanie projektów aktów prawnych oraz publikacja raportu o stanie stowarzyszeń (raz na dwa lata).

Biblioteki – podział i instytucje nadzorujące

Temu bardzo przejrzystemu prawu o stowarzyszeniach we Francji podlegają także bibliotekarskie stowarzyszenia zawodowe. Jest ich bardzo wiele ze względu na liczbę bibliotek działających na terenie całego kraju. Biblioteki te dzielą się na:

- naukowe – sieć bibliotek uniwersyteckich, instytutów naukowych i badawczych;
- publiczne – Biblioteka Narodowa (BNF), sieć bibliotek miejskich, w tym tzw. wielkich miast, bibliotek departamentów oraz Bibliotekę Informacyjną w Centrum Pompidou w Paryżu (PBI);
- prywatne – sieć bibliotek towarzystw, instytucji, ośrodków szpitalnych i innych;
- stowarzyszeń i związków bibliotekarskich [Winiarska, 2007].

Francuskie biblioteki państwowe podlegają dwóm ministerstwom: Ministerstwu Edukacji Narodowej – biblioteki naukowe oraz Ministerstwu Kultury i Komunikacji – biblioteki publiczne, BNF, PBI.

Wszystkie biblioteki podlegają kontroli Generalnej Inspekcji Bibliotek (IGB – Inspection Générale des Bibliothèques) [Inspection], która wydaje opinie na temat funkcjonowania i rozwoju bibliotek, ich statusu oraz kształcenia bibliotekarzy. W 1990 r. Ministerstwa: Kultury, Edukacji oraz Badań Naukowych powołały Wyższą Radę Bibliotek (CSB - Conseil Supérieur des Bibliothèques) [Paształeniec-Jarzyńska, 1993].

Potrzebę powołania tej niezależnej, opiniotwórczej i doradczej organizacji zgłosiło Stowarzyszenie Bibliotekarzy Francuskich oraz same biblioteki i centra informacji. Składająca się z 21 członków Rada funkcjonowała w latach 1990–2006 [Conseil]. W roku 1992 Rada zaproponowała przyjęcie tzw. Karty Bibliotek [Francuska Karta], która nie ma charakteru normatywnego, lecz jest zbiorem ustaleń i zasad skierowanych do wszystkich, którzy zajmują się sprawami bibliotek – obywateli, instytucji, organów państwa. Powszechny dostęp do bibliotek dla wszystkich obywateli, odpowiedzialność za ich działanie, finansowanie rozłożone na państwo, samorządy terytorialne (departamentów i gmin), uniwersytety – to najważniejsze zawarte tam ustalenia.

Jednak świat ewoluuje szybko, a użytkownicy bibliotek społeczeństwa informacyjnego dyktują swoje wymagania. Trudno dziś respektować wszystkie zalecenia ustalone 20 lat temu. Otoczenie bibliotek zmienia się, a globalizacja wkracza w działalność stowarzyszeń.

Otoczenie bibliotek – zmiany

Wszystko zmienia się znacznie szybciej niż kiedyś. Uległy zmianie sposoby konsumpcji dóbr, przyzwyczajenia, wartości moralne, charakter więzi społecznych. Siła zmian dotknęła także biblioteki i bibliotekarzy.

Rozpoczęta we Francji na początku lat osiemdziesiątych XX w. decentralizacja objęła także kulturę, a zwłaszcza czytelnictwo publiczne – mówi o tym wspomniana Karta Bibliotek.

Drugiego czynnika zmian należy szukać w napływie innego rodzaju czytelników, ich oczekiwań, które stały się bardzo zróżnicowane i wymagają od bibliotekarzy nowych umiejętności komunikacyjnych i informacyjnych.

Trzeci czynnik to nowe technologie informacyjno-komunikacyjne, które wprowadziły wiele zmian do bibliotekarstwa. Zwłaszcza Internet określił wyraźnie funkcje biblioteki. Ze „strażników książek” bibliotekarze stali się przewodnikami po różnych nośnikach wiedzy i informacji, a co więcej – doradcami w ich zdobywaniu i selekcjonowaniu.

Ewoluuje także personel bibliotek. Zmieniają się wymagania wobec kadry bibliotek, chociaż od lat pracownicy bibliotek we Francji są funkcjonariuszami służby publicznej. Dzielą się na trzy kategorie: A – kustosze, B – bibliotekarze, C – magazynierzy, inaczej pracownicy techniczni. Wszyscy, by pracować w bibliotece, muszą zdać odpowiednie egzaminy państwowe [Wiorogórska, 2011].

We wszystkich działaniach instytucji i ludzi związanych z bibliotekarstwem stowarzyszenia zawodowe służą radą, pomocą i szeroką ofertą dydaktyczną.

Najważniejsze stowarzyszenia zawodowe bibliotekarzy we Francji – zarys

L'Association des Bibliothécaires de France (ABF) [ABF] – Stowarzyszenie Bibliotekarzy Francuskich – założone w 1906 r. jest najstarszym stowarzyszeniem zawodowym bibliotekarzy we Francji. Uznane zostało za organizację pożytku publicznego w roku 1969. To jedyna tego typu organizacja, która skupia specjalistów ze wszystkich rodzajów instytucji, niezależnie od ich rangi i funkcji. Liczy około 3000 członków: zawodowych bibliotekarzy, ludzi związanych z rynkiem książki, informacji i mediami.

Stały zespół (pięciu pracowników) zajmuje się koordynacją i realizacją działań w ramach zarządzania administracyjnego i rozpowszechniania publikacji.

Krajowa Rada (Conseil National), w której skład wchodzi przewodniczący grup regionalnych, definiuje politykę stowarzyszenia.

23 grupy regionalne reprezentują ABF na szczeblu departamentów i nadzorują działania, które wynikają ze specyfiki ich regionu.

Stowarzyszenie współpracuje ze wszystkimi profesjonalnymi zespołami związanymi z książką i informacją, i wraz z nimi należy do IABD (Interassociation Archives-Bibliothèques-Documentation), federacji ustanowionej na mocy prawa DADVSI (loi sur le droit d'auteur et les droits voisins dans la société de l'information – francuska ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym).

Cele i formy realizacji działań stowarzyszenia

ABF jest miejscem stałej wymiany informacji w sprawach dotyczących bibliotek, ich personelu i użytkowników. Komisje otwarte dla ogółu (commissions ouvertes à tous) są powoływane na bieżąco w zależności od potrzeb i aktualnych istotnych zagadnień, np. kontaktów międzynarodowych, szkoleń itp.

Udziela stale informacji dotyczących zawodu bibliotekarza i książki poprzez:

- agoraBib – forum internetowe dla profesjonalistów bibliotekarstwa i dokumentacji,
- komunikaty i wnioski dotyczące aktualnych informacji umieszczane na stronach bibliotek, informacje w prasie i pismach profesjonalnych,
- udział w sporządzaniu dokumentów krajowych, np. Manifestu Bibliotek Publicznych (2012) czy kodeksu etyki bibliotekarskiej (2003).

Misja stowarzyszenia

Działania ABF ukierunkowane są na promowanie miejsca i roli bibliotek w społeczeństwie informacyjnym podlegającym ciągłym przemianom, na nawiązywanie współpracy na szczeblu międzynarodowym i krajowym oraz dbałość o wizerunek zawodu bibliotekarza i biblioteki. Tym założeniom służą:

- kongres krajowy organizowany co roku w innym regionie. Jest forum ożywionego życia zawodowego, ma charakter spotkań tematycznych, w jego ramach organizowane jest kolokwium międzynarodowe, warsztaty i targi;
- dni studyjne organizowane na poziomie krajowym i regionalnym, poświęcone są aktualnym tendencjom w bibliotekarstwie oraz problemom w regionie;
- wyjazdy studyjne – z inicjatywą ich zorganizowania wychodzą grupy regionalne zainteresowane poznaniem kolegów z zagranicy i ukierunkowane na wymianę doświadczeń.

Działalność wydawnicza

Biuletyn informacyjny (Bulletin d'informations) ABF został założony z końcem roku 1906 lub w styczniu 1907 przez L'Association des Bibliothécaires Françaises (obecnie L'Association des Bibliothécaires de France). Obecny na rynku czytelnicy od tak dawna stał się głównym nośnikiem przekazu informacji i debat. Od 2002 r. jako dwumiesięcznik pod tytułem „Bibliothèque(s)” wydawany jest przez ENSSIB (École Nationale Supérieure des Sciences de l'Information et des Bibliothèques) i ABF, a udostępniany dla ABF w wolnym dostępie po roku od wydania papierowego. Czasopismo poświęcone jest działalności bibliotek i problemom wydawniczym. Każdy zeszyt porusza konkretną tematykę i omawia inicjatywy terenowe.

ABF w serii „Médiathèmes” wydaje przewodniki praktyczne i podręczniki szkoleniowe skierowane do pracujących zawodowo bibliotekarzy i wszystkich, którzy chcą być zorientowani w tym, co dzieje się w bibliotekach.

AAF (Association des Archivistes Français) [AAF] Stowarzyszenie Archiwistów Francuskich powstałe w 1904 r. skupia 1800 członków, pracowników archiwów publicznych i prywatnych. Działalność organizacji opiera się na statucie zatwierdzonym po raz pierwszy w roku 1979 (wraz z licznymi poprawkami – ostatnia w 2010) określającym: cel i skład osobowy stowarzyszenia, administrację i zasady funkcjonowania. Składa się z 6 sekcji odpowiadających formom pracy archiwistów. Każda sekcja ma swoje biuro i przewodniczącego. Wszystkie sekcje są reprezentowane w Radzie przez 1 lub 2 członków. Pracują w grupach roboczych działających w poszczególnych regionach.

ACIM (Association pour la coopération des professionnels de l'information musicale) [ACIM] Stowarzyszenie Współpracy Profesjonalistów Informacji Muzycznej zostało utworzone w lipcu 1989 r. Skupia bibliotekarzy muzycznych. Celem jego działań jest promowanie rozpowszechniania dokumentacji muzycznej we wszystkich miejscach, głównie w bibliotekach i instytucjach publicznych, oraz współpraca między organizacjami oferującymi gromadzenie, przetwarzanie, przechowywanie i rozpowszechnianie dokumentów muzycznych. Wydaje Biuletyn ACIM od 2005 r.

ADBDP (Association des Directeurs des Bibliothèques Départementales de Prêt – Stowarzyszenie Dyrektorów Bibliotek Wypożyczalni Departamentów) [ADBDP] funkcjonuje od 1987 r. Skupia większość dyrektorów z 96 placówek tego typu (wypożyczalnie międzybiblioteczne departamentów). Działa na podstawie statutu z 1987 r. z kolejnymi poprawkami – ostatnia z roku 2012 o możliwości wstępowania do stowarzyszenia także wicedyrektorów. Działalność stowarzyszenia ułatwia koordynację działań wypożyczalni na szczeblu departamentów i wymianę doświadczeń. Stowarzyszenie wydaje publikacje w formie papierowej i elektronicznej.

ADBGV (Association des Directeurs des Bibliothèques municipales et intercommunales des Grandes Villes de France – Stowarzyszenie Dyrektorów Bibliotek Gminnych i Międzygminnych Wielkich Miast) [ADBGV]. Założone w 2002 r. jest stowarzyszeniem skupiającym specjalistów ukierunkowanych na zagadnienia współpracy i problemy z nią związane na wszystkich szczeblach administracyjnych. Działa poprzez realizowane w grupach projekty, którymi kierują dyrektorzy będący członkami stowarzyszenia.

ADBS (Association des professionnels de l'information et de la documentation) – Stowarzyszenie Profesjonalistów Informacji i Dokumentacji [ADBS] założone w 1963 r. to pierwsze w Europie stowarzyszenie tego typu. Podstawowe formy działalności to: wymiana doświadczeń, promowanie

zawodu, zakładanie sieci. Szczególny nacisk stowarzyszenie kładzie na respektowanie prawa autorskiego i zasad kodeksu deontologicznego.

ADBU (Association des directeurs de la documentation et des bibliothèques universitaires – Stowarzyszenie Dyrektorów Dokumentacji i Bibliotek Uniwersyteckich) [ADBU].

Celem stowarzyszenia założonego w 1974 r. jest promocja, rozwój dokumentacji i bibliotek w szkolnictwie wyższym i w placówkach badawczych.

ADDNB (Association pour la diffusion des documents numériques en bibliothèque – Stowarzyszenie Rozpowszechniania Dokumentów Cyfrowych w Bibliotece) – stowarzyszenie profesjonalistów założone w roku 1996 [ADDNB]. Stawia sobie za cel propagowanie rozpowszechniania dokumentów cyfrowych, by zachęcić biblioteki do współpracy i ułatwić porozumienie z wydawcami. Na stronie stowarzyszenie oferuje możliwość uzyskania odpowiedzi na pytania natury technicznej, administracyjnej i prawnej, związane z dokumentacją cyfrową.

ADRA (Association de développement et de recherche sur les arthothèques – Stowarzyszenie Rozwoju i Badań Artotek) [ADRA] powołano w 1999 r. by przeciwdziałać wykluczeniu 40 artotek zaimplementowanych we Francji. Misją stowarzyszenia są badania związane z działalnością artystyczną, rozpowszechnianiem sztuki oraz kształcenie personelu, zwłaszcza w zakresie prawa autorskiego. Działa jako sieć powiązanych ze sobą osób i struktur zmierzających do realizacji wspólnych projektów, wymiany myśli, doświadczeń, podnoszenie wartości profesji.

APRONET (Association des professionnels Internet TIC des collectivités territoriales – Stowarzyszenie Profesjonalistów Internetu TIC). Stowarzyszenie utworzone w 1999 r. jest pierwszą siecią społeczną, niezależną od publicznego sektora terytorialnego. Liczy 1800 osób, które odpowiadają za działania sieci i administrowanie nią. APRONET składa się z siedmiu sekcji, z których każda realizuje inne cele związane z systemami informatycznymi w małych społecznościach gminnych, zakładaniem intranetu, bezpieczeństwem sieci i funkcjonowaniem państwowej sieci TIC (Technologie de l'Information et de la Communication). Prowadzi także działalność szkoleniową [APRONET].

CFI-bd (Comité français international – bibliothèques et documentation – Francuski Komitet Międzynarodowy – bibliotek i dokumentacji) [CFI-bd]. Rok założenia 1989 Paryż, podczas kongresu IFLA pod nazwą CFI (Comité Français IFLA). Od 2010 r. zarejestrowany pod nazwą CFI-bd. Cele działań Komitetu to: wspieranie i koordynowanie międzynarodowych działań bibliotek i struktur dokumentacji francuskiej i jej stowarzyszeń.

FADBEN (Fédération des enseignants documentalistes de l'éducation nationale – Federacja Nauczycieli Dokumentalistów Edukacji Narodowej) [FADBEN]. Federacja działa od 1972 r. i skupia nauczycieli dokumentalistów pracujących w tzw. CDI (Centrum Informacji i Dokumentacji) szkolnictwa państwowego, publicznego i prywatnego. Działalność prowadzona jest w czterech podstawowych kierunkach. Centrum, za które odpowiada nauczyciel, zobowiązane jest do przygotowania i szkolenia uczniów z zakresu poszukiwania informacji; musi ściśle współpracować z daną instytucją; uczestniczy w przygotowaniu planu działań na każdy kolejny rok szkolny; jest odpowiedzialne za zasoby multimedialne.

FILL (Fédération interrégionale du livre et de la lecture – Międzyregionalna Federacja Książki i Czytelnictwa) [FILL]. Federacja zrzesza różne organizacje i stowarzyszenia związane z książką i dokumentacją. Utworzona w 1985 r. pod nazwą FFCB (Fédération française pour la coopération en bibliothèque). Od 2000 r. funkcjonuje pod aktualną nazwą. Do głównych zadań Federacji należy: zachowanie i wzbogacanie narodowych zasobów drukowanych, rozwój czytelnictwa, zwłaszcza w zakładach karnych, wspieranie finansowania książki w regionie, uczestniczenie w życiu literackim i wspieraniu działalności autorów.

FULBI (Fédération des utilisateurs de logiciels pour bibliothèques – Federacja Użytkowników Oprogramowania dla Bibliotek) [FULBI]. Rok założenia 1991. Skupia 13 stowarzyszeń użytkowników oprogramowania bibliotecznego i centrów dokumentacji specjalistycznej podlegających różnym organom administracji. Obejmuje działaniem biblioteki miejskie, uniwersyteckie, centra dokumentacji dużych przedsiębiorstw. Podstawowymi formami działania są: reprezentowanie członków Federacji we Francuskim Komitecie UNIMARC i w instytucjach normalizacyjnych, udział we wspólnie organizowanych warsztatach i pokazach profesjonalnych, wzmocnienie przekazu na linii klient – wydawca komputerowy, zapewnienie sukcesywnej wymiany oprogramowania w bibliotekach i centrach dokumentacji informatycznej.

IB (Images en bibliothèques – Obraz w Bibliotece) to stowarzyszenie profesjonalistów służące pomocą specjalistom od obrazu w bibliotece [IB]. Założone w 1989 r. działa na rzecz współpracy na szczeblu państwowym. Zmierza do wyeksponowania kolekcji filmowych i audiowizualnych w bibliotece ze szczególnym uwzględnieniem kinematografii narodowej.

Interdoc (Association de documentalistes de collectivités territoriales – Stowarzyszenie Dokumentalistów Społeczności Lokalnych) powstało w 1993 r. [Interdoc]. Ma za zadanie ułatwiać wymianę doświadczeń doty-

czących problemów zawodowych, na jakie natrafiają dokumentaliści w społecznościach lokalnych, zapewnić profesjonalistom dostęp do odpowiednich narzędzi i metod niezbędnych w pracy, ułatwić wymianę myśli i umiejętności związanych z wykonywaniem zawodu, angażuje się w działania wspierające i doradcze dla członków Stowarzyszenia.

Wymienione i opisane powyżej stowarzyszenia łączą wspólne obszary działania związane z sektorem edukacji, książką, autorami, wydawcami, kształceniem, informacją, a nade wszystko z bibliotekami. Tworzą one l'Interassociation Archives Bibliothèques Documentation [Interassociation]. W skład tego zrzeszenia stowarzyszeń wchodzi 16 stowarzyszeń zawodowych omówionych w artykule.

W każdym ze stowarzyszeń podstawy wszelkich działań ustalają jego założyciele, którzy opracowują strukturę organizacyjną, formy finansowania, kierunki działań i współpracy oraz statut. W ramach promowania i upowszechniania wiedzy i wyników swoich działań stowarzyszenia zajmują się również publikowaniem różnych opracowań i materiałów. Informują o tym ich strony internetowe.

Stowarzyszenia można podzielić na: zatwierdzone (agrée – zgłoszone w „Journal Officiel des Associations et des Fondations d'Entreprise” [JOAFE]) lub użyteczności publicznej [Associations]. Prawo do zrzeszania się zostało określone w art. 11 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności podpisanej w Rzymie w 1950 r. i obowiązującej państwa będące członkami Rady Europy [Suski, 2005, s. 76–77].

Francuskie stowarzyszenia bibliotekarzy, tak jak wszystkie tego typu organizacje, stowarzyszenia i ugrupowania należą do Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń Bibliotecznych IFLA, która reprezentuje ich interesy na arenie międzynarodowej. Warto na koniec wspomnieć, że osiemdziesiąty Światowy Kongres bibliotekarstwa i informacji odbył się w 2014 r. we Francji – w Lyonie od 16 do 22 sierpnia. Zgromadził 3991 uczestników ze 144 krajów [dostęp: <http://bbf.enssib.fr/le-fil-du-bbf>]. Temat przewodni – „Biblioteki, obywatelstwo, społeczeństwo”. Najważniejszym wydarzeniem kongresu było sygnowanie i ogłoszenie *Deklaracji Lyońskiej: o dostępie do Informacji i Rozwoju* [Deklaracja]. Ustalono, że następny kongres odbędzie się w Kapsztadzie w 2015 r. od 15 do 21 sierpnia.

Bibliografia

- Associations.gouv.fr [online] [dostęp: 2014-02-16]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.associations.gouv.fr/>. [Dekret, 2003]. Décret n° 2003-1100 du 20 novembre 2003 relatif au Conseil national de la vie associative. NOR: SOCC0310796D [Dekret z 20 listopa-

- da 2003 roku o powołaniu Krajowej Rady Stowarzyszeń] [online]. 2003. [Dostęp: 2014-02-16]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT00000431421&dateTexte=&categorieLien=id>.
- [Dekret, 2011]. Décret n° 2011-773 du 28 juin 2011 relatif au Haut Conseil à la vie associative. NOR: MENV1113963D [Dekret z 28 czerwca 2011 o powołaniu Wysokiej Rady Stowarzyszeń] [online]. 2011. [Dostęp: 2014-02-16]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000024277970&dateTexte=&categorieLien=id>.
- [Deklaracja] Deklaracja Lyońska: o dostępie do Informacji i Rozwoju [Déclaration de Lyon sur l'accès à l'Information et au Développement; online]. 2014 [dostęp: 2014-08-29]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.lyon-declaration.org/>.
- Conseil Supérieur des Bibliothèques*. W: Wikipedia [online]. 2014 [dostęp: 2014-02-16]. Dostępny w World Wide Web: http://fr.wikipedia.org/wiki/Conseil_sup%C3%A9rieur_des_biblioth%C3%A8ques.
- Francuska Karta Bibliotek*. 1993. „Bibliotekarz” nr 5, s. 15–18.
- Inspection Générale des Bibliothèques*. W: Wikipedia [online]. 2014 [dostęp: 2014-02-16]. Dostępny w World Wide Web: http://fr.wikipedia.org/wiki/Inspection_g%C3%A9n%C3%A9rale_des_biblioth%C3%A8ques.
- [JOAFE] *Journal Officiel des Associations et des Fondations d'Entreprise* [online]. 2014 [dostęp 2014-02-19]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.journal-officiel.gouv.fr/associations.html>.
- Le Ministre des Sports, de la Jeunesse, de l'Éducation populaire et de la Vie associative* [online]. 2014 [dostęp: 2014-02-19]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.associations.gouv.fr/636-1-association-regie-par-la-loi-du.html>.
- Paształeniec-Jarzyńska J. (1993) *Komunikaty z zagranicy. Wyższa Rada Bibliotek we Francji*. „Bibliotekarz”, nr 5, s. 28–29.
- Suski P. (2005), *Stowarzyszenia i fundacje*. Warszawa.
- [Ustawa, 1901] Loi du 1er juillet 1901 relative au contrat d'association. Version consolidée au 24 mars 2012 [Ustawa z 1 lipca 1901 roku o stowarzyszeniach] [online]. 2014. [dostęp: 2014-02-16]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=LEGITEXT000006069570>.
- [Ustawa, 2006] Loi n° 2006-961 du 1 août 2006 relative au droit d'auteur et aux droits voisins dans la société de l'information (1). NOR: MCCX0300082L. Version consolidée au 14 juin 2009 [Ustawa z 1 sierpnia 2006 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym] [online]. 2006 [dostęp: 2014-02-16]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000266350>.
- Winiarska B. (2007), *Bibliotekarstwo francuskie na stronach WWW – wybór*. „Biuletyn EBIB” [online] nr 9 (90) [dostęp: 2014-02-16]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.ebib.pl/2007/90/a.php?winiarska>.
- Wiorogórska Z. (2011). *Déjà vu - czyli francuskie biblioteki akademickie (felieton z Lille)*. „Biuletyn EBIB” [online] nr 1 (119) [dostęp: 2014-02-16]. Dostępny

w World Wide Web: <http://www.ebib.pl/2011/119/a.php?wiorogorska>.

Strony WWW stowarzyszeń

[AAF] *Association des Archivistes Français* [online]. 2014 [dostęp: 2014-02-16]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.archivistes.org/>.

[ABF] *Association des Bibliothécaires de France* [online]. 2014. [dostęp: 2014-02-16]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.abf.asso.fr/>.

ADBDP *Association des Directeurs de Bibliothèques Départementales de Prêt* [online]. 2014 [dostęp: 2014-02-17]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.adbdp.asso.fr/>.

ADBGV *Association des Directeurs de Bibliothèques des Grandes Villes de France* [online]. 2014 [dostęp: 2014-02-17]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.adbgv.asso.fr/>.

ADBS *Association des professionnels de l'information et de la documentation* [online]. 2014 [dostęp: 2014-02-17]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.adbs.fr/>.

ABDU *Association des directeurs de la documentation et des bibliothèques universitaires* [online]. 2014 [dostęp: 2014-02-16]. Dostępny w World Wide Web: <http://adbu.fr/>.

ADDNB *Association pour la diffusion des documents numériques en bibliothèque* [online]. 2014 [dostęp: 2014-02-16]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.addnb.fr/>.

ADRA *Association de développement et de recherche sur les arthothèques* [online]. 2014 [dostęp: 2014-02-17]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.artothèques-adra.com/>.

ACIM *Portail des Bibliothécaires musicaux* [online]. 2014 [dostęp: 2014-02-16]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.acim.asso.fr/>.

ADBU *Association des directeurs de la documentation et des bibliothèques universitaires*. [online]. 2014 [dostęp: 2014-02-17]. Dostępny w World Wide Web: <http://adbu.fr/>.

APRONET *Association des professionnels Internet TIC des collectivités territoriales* [online]. 2014 [dostęp: 2014-02-16]. Dostępny w World Wide Web: <http://apronet.asso.fr/>.

CFI-bd *Comité français international – bibliothèques et documentation* [online]. 2014 [dostęp: 2014-02-19]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.cfibd.fr/>.

FADBEN *Fédération des enseignants documentalistes de l'éducation nationale* [online]. 2014 [dostęp: 2014-02-17]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.fadben.asso.fr/>.

FILL *Fédération interrégionale du livre et de la lecture* [online]. 2014 [dostęp: 2014-02-17]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.fill.fr/>.

FULBI *Fédération des utilisateurs de logiciels pour bibliothèques* [online]. 2014 [dostęp: 2014-02-17]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.fulbi.fr/>.

IB *Images en bibliothèques* [online]. 2014 [dostęp: 2014-02-17]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.imagesenbibliothèques.fr/>.

[Interassociation] *Interassociation Archives Bibliothèques Documentation...* [online]. 2014 [dostęp: 2014-02-19]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.iabd.fr/>.

[Interdoc] *Association de documentalistes de collectivités territoriales* [online]. 2014 [dostęp: 2014-02-19]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.interdoc.asso.fr/>.

Le Conseil national de la vie associative [online]. 2014 [dostęp: 2014-02-16]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.associations.gouv.fr/112-le-conseil-national-de-la-vie.html>.

Maria Stachnik

Professional librarians' associations in France

Summary

The world is changing in a breakneck speed, we are entering an era of information society dominated by the latest information and news technologies. All the libraries in the EU countries, including France, have to function in this new reality. However, to increase the effectiveness of their activities and benefit the public, they should organize and exchange the experience according to the different interpretations of the term information. The professional associations of librarians serve this idea. How do they work in France? What are the legal foundations of their activities, the organizations that they depend from and to which they belong? Finding answers to these questions is the purpose of the article.

Keywords: association, France, information, law, library, organization, profession